

Samenvatting

An assessment of the climate action plans of 29
Dutch companies and financial institutions

July 2022

Samenvatting

Dit rapport analyseert de transparantie en kwaliteit van de klimaatdoelen van 29 Nederlandse bedrijven en financiële instellingen.

Geen van de 21 bedrijven en 8 financiële instellingen in dit rapport behaalde een hoge of zelfs maar een redelijke kwaliteitsscore voor hun klimaatbeleid. Slechts vijf bedrijven, AkzoNobel, BAM Group, DSM, Stellantis en Tata Steel Nederland, scoorden een matig op de kwaliteitsschaal. Het gros van de bedrijven komt niet verder dan de categorie laag of zeer laag. Zeven van de financiële instellingen scoorden laag waar het ging om kwaliteit. Atradius, dat met geen enkel klimaatdoel of -plan over de brug komt, moest zelfs beoordeeld worden als zeer laag.

Hoewel de wereldwijde uitstoot tegen 2030 gehalveerd moet zijn om onder de 1,5°C opwarming te blijven, zeggen de 21 bedrijven slechts reducties van gemiddeld 19% toe (mediaan 10%). Er is ook geen duidelijkheid over de lange-termijndoelen van deze bedrijven. Hoewel de meeste bedrijven beloven dat ze na 2030 richting netto nul uitstoot gaan, zijn er maar twee die expliciet aangeven dat zij de uitstoot in hun hele waardeketen met tenminste 90% zullen terugbrengen. Zeker zes bedrijven die 'netto-nul' beloven zijn actief in sectoren die een zeer emissie-intensief karakter hebben, zoals olie, fossiel gas, vlees en synthetische stikstofhoudende meststoffen. Het is twijfelachtig of de productie en consumptie van deze producten in overeenstemming kan worden gebracht met de doelstellingen van het Parijs-akkoord. Toezeggingen om slechts de emissies van productie te verlagen, kunnen consumenten, aandeelhouders en beleidsmakers een verkeerd beeld geven van de vooruitzichten voor het koolstofarm maken van een inherent emissie-intensieve industrie.

Geen van de bedrijven presenteert concrete en openbare emissiereductieplannen die in overeenstemming zijn met 'Parijs'. De bestaande plannen en reductiemaatregelen leiden niet tot diepgaande emissiereducties of laten belangrijke emissiebronnen buiten beschouwing. Sommige bedrijven ondermijnen hun eigen reductie-inspanningen door tegelijkertijd te lobbyen voor uitbreiding van koolstof-intensieve infrastructuur.

De acht financiële instellingen in dit rapport zijn nog niet overgegaan tot een sluitend uitsluitings- of engagementsbeleid. De uitsluitingsstrategieën van de financiële instellingen verschillen in bereik en striktheid. Alle beoordeelde instellingen houden zich echter nog altijd bezig met de directe of indirecte financiering van fossiele waardeketens. De meeste verstrekken ook nog steeds financiële diensten aan andere schadelijke activiteiten, zoals niet-duurzame landbouw. Bovendien hebben deze instellingen in het algemeen nog geen duidelijk engagementbeleid voor het aansporen van bedrijven te verduurzamen.

Tabel 1A: Overzicht van de per juni 2022 beoordeelde bedrijven

Waaronder dertien bedrijven met hun hoofdkantoor in Nederland en acht Nederlandse dochterondernemingen. De bedrijven worden binnen elke categorie in alfabetische volgorde genoemd.

	Doelstelling	Transparantie	Kwaliteit	Pagina
Hoge kwaliteit				
Dit predicaat kon aan geen enkel bedrijf worden toegekend.				
Redelijke kwaliteit				
Dit predicaat kon aan geen enkel bedrijf worden toegekend.				
Matige kwaliteit				
Rangschikking uitsluitend gebaseerd op de kwaliteitsscore van het betreffende bedrijf				
AkzoNobel	50% emissiereductie voor scope 1, 2 & bepaalde scope 3 emissies in 2030	Matig	Matig	p. 48
BAM Group	80% emissiereductie in scope 1 en 2 in 2026, 50% emissiereductie in scope 3 in 2030	Matig	Matig	p. 54
DSM	Netto-nul uitstoot in 2050	Redelijk	Matig	p. 66
Stellantis	Netto-nul CO ₂ in 2038	Matig	Matig	p. 100
Tata Steel Netherlands (Nederlandse dochter)	CO ₂ -neutrale staalproductie in 2050	Matig	Matig	p. 152
Lage kwaliteit				
Rangschikking uitsluitend gebaseerd op de kwaliteitsscore van het betreffende bedrijf				
Ahold Delhaize	Netto-nul uitstoot in 2050	Matig	Laag	p. 42
Dow Benelux (Nederlandse dochter)	CO ₂ -neutraal in 2050	Matig	Laag	p. 134
FrieslandCampina	Netto-klimaatneutraal in 2050	Matig	Laag	p. 72
KLM	Netto-nul-CO ₂ in 2050	Matig	Laag	p. 78
RWE Generation NL & RWE Renewables Benelux (Nederlandse dochter)	CO ₂ -neutraal in 2040	Laag	Laag	p. 145
Schiphol Group	Energie-positieve luchthavens en CO ₂ -neutrale luchtvaart in 2050	Matig	Laag	p. 92
Unilever Nederland (Nederlandse dochter)	Netto-nul uitstoot in 2039	Matig	Laag	p. 158
Uniper Benelux (Nederlandse dochter)	CO ₂ -neutrale bedrijfsvoering in Europa in 2035	Matig	Laag	p. 164
Yara Netherlands (Nederlandse dochter)	Klimaatneutraal in 2050	Laag	Laag	p. 170
Zeer lage kwaliteit				
Rangschikking uitsluitend gebaseerd op de kwaliteitsscore van het betreffende bedrijf				
Boskalis	Klimaatneutrale bedrijfsvoering in 2050	Laag	Zeer laag	p. 40
bp Nederland (Nederlandse dochter)	Netto-nul uitstoot in bedrijfsvoering, productie en verkoop in 2050 (of eerder)	Laag	Zeer laag	p. 126
ExxonMobil Benelux (Nederlandse dochter)	Netto-nul uitstoot uit bedrijfsactiva (scope 1 en 2) in 2050	Laag	Zeer laag	p. 140
LyondellBasell Industries	Netto-nul uitstoot in 2050	Laag	Zeer laag	p. 86
Vion Food Group	Netto-nul uitstoot in 2050	Zeer laag	Zeer laag	p. 106
Vitol	Geen doelstelling gevonden	Zeer laag	Zeer laag	p. 112
Vopak	CO ₂ -neutraal in 2050	Laag	Zeer laag	p. 118

Tabel 2A: Overzicht van de acht financiële instellingen beoordeeld in juni 2022

Deze instellingen worden binnen elke categorie in alfabetische volgorde genoemd.

	Doelstelling	Transparantie	Kwaliteit	Pagina
Hoge kwaliteit				
	Dit predicaat kon aan geen enkel bedrijf worden toegekend.			
Redelijke kwaliteit				
	Dit predicaat kon aan geen enkel bedrijf worden toegekend.			
Matige kwaliteit				
	Dit predicaat kon aan geen enkel bedrijf worden toegekend.			
Lage kwaliteit				
			Rangschikking uitsluitend gebaseerd op de kwaliteitsscore van de betreffende financiële instelling	
ABN Amro	Bank in lijn met doelstelling van 1,5°C opwarming	Matig	Laag	p. 178
ABP	Klimaatneutrale investeringsportefeuille in 2050	Laag	Laag	p. 184
Aegon	Algemene rekening beleggingsportefeuille naar netto-nul emissies in 2050	Laag	Laag	p. 188
ING	Met 1,5°C verenigbare leningenportefeuille	Redelijk	Laag	p. 198
NN Group	Ondersteuning van netto-nul transitie	Redelijk	Laag	p. 204
PFZW	Klimaatneutrale portefeuille in 2050	Redelijk	Laag	p. 210
Rabobank	Netto-nul uitstoot in 2050	Matig	Laag	p. 216
Zeer lage kwaliteit				
			Rangschikking uitsluitend gebaseerd op de kwaliteitsscore van de betreffende financiële instelling	
Atradius	Geen doelstelling gevonden	Zeer laag	Zeer laag	p. 194

Beoordeling

Beoordeling: 5-puntsschaal ■ Hoog ■ Redelijk ■ Matig ■ Laag ■ Zeer laag

Beoordelingen zijn gemaakt op basis van openbare informatie die door de auteurs is geïdentificeerd. Een slechte beoordeling hoeft niet per se een indicatie te zijn dat de klimaatstrategie van een bedrijf zwak is, maar kan ook aangeven dat de informatie onvoldoende was om te kunnen bevestigen of er wel of niet sprake is van goed beleid. Ambitieuze bedrijven kunnen hun beoordeling verbeteren door ervoor te zorgen dat alle aspecten van hun klimaatbeleid openbaar worden gemaakt.

1

Over dit rapport

1.1 De klimaatbeloften van bedrijven onder de loep nemen is noodzakelijk

Er is een brede consensus dat bedrijven en financiële instellingen moeten bijdragen aan zowel de korte-termijn emissiereducties richting 2030 als het mondiale doel van netto-nul emissies tegen het midden van de eeuw. In 2021 droeg de Haagse rechtbank Royal Dutch Shell op om zijn CO₂-emissies tegen 2030 in de hele waardeketen met netto 45% terug te brengen en benadrukte nog eens dat alle bedrijven moeten toewerken naar netto-nul emissies tegen 2050. Het Nederlandse coalitieakkoord van december 2021 onderstreepte dat industrieën en bedrijven hun emissies moeten reduceren om bij te dragen aan de nationale klimaatdoelen (VVD et al., 2021). De druk vanuit consumenten en aandeelhouders neemt eveneens toe, bijvoorbeeld middels het *Follow This*-initiatief, dat moties voor reducties indient op aandeelhoudersvergaderingen van oliebedrijven.

De Nederlandse advertentiewaakhond heeft diverse klachten ontvangen van consumenten die zich zorgen maken over reclame-uitingen die suggereren dat je koolstof-intensieve producten zoals benzine of vliegreizen kunt kopen zonder het klimaat te schaden. De waakhond heeft Shell en KLM meermaals opgedragen te stoppen met hun 'CO₂-neutraal' en 'nul CO₂' claims (RCC, 2021, 2022).

Veel Nederlandse bedrijven plaatsen zichzelf in de frontlinie van klimaatactie en doen fikse klimaatbeloftes, maar het is moeilijk voor consumenten, aandeelhouders en beleidsmakers om te bepalen wanneer er echt klimaatleiderschap wordt getoond en wanneer er sprake is van 'greenwashing'.

In dit rapport analyseren we de klimaatdoelen van 29 Nederlandse bedrijven en financiële instellingen. We beoordelen de transparantie en integriteit van klimaattoezeggingen en de onderliggende klimaatstrategieën aan de hand van wat zij in de praktijk brengen op vier belangrijke terreinen:

- 1 Het in kaart brengen en openbaar maken van emissies**
- 2 Het stellen van doelen voor emissiereductie**
- 3 Vermindering van de eigen uitstoot**
- 4 Claims ten aanzien van klimaatbijdragen en compensatie**

Onder de 29 bedrijven in dit rapport bevinden zich acht financiële instellingen en 21 bedrijven met hun belangrijkste activiteiten in de 'reële economie'. Voor het gemak duiden we deze twee groepen in deze samenvatting aan als respectievelijk 'financiële instellingen' en 'bedrijven' (zie tabel 3A). Alle 29 organisaties zijn klimaatrelevante spelers in Nederland als

Tabel 3A: De bedrijven en financiële instellingen in dit rapport

Bedrijven met een hoofdkantoor in Nederland	Ahold Delhaize, AkzoNobel, BAM Group, Boskalis, DSM, FrieslandCampina, KLM, LyondellBasell Industries, Schiphol Group, Stellantis, Vion Food Group, Vitol, Vopak
Nederlandse dochterondernemingen	bp Europe SE – bp Nederland, Dow Benelux, ExxonMobil Benelux, RWE Generation NL and RWE Renewables Benelux, Tata Steel Netherlands, Unilever Nederland, Uniper Benelux, Yara Sluiskuil
Financiële instellingen	ABN Amro, ABP, Aegon, Atradius, ING Group, NN Group, PFZW, Rabobank

we kijken naar de emissieprofielen in hun waardeketen. Van de 21 beoordeelde bedrijven zijn er acht Nederlandse dochterondernemingen van bedrijven met een hoofdkantoor buiten Nederland. Er zijn grote verschillen in de mate van invloed van de dochterondernemingen op hun klimaatstrategieën: de meerderheid volgt de strategie van hun holdingmaatschappij, maar anderen bepalen zelf hun eigen doelen en emissiereductieplannen. Onze analyse neemt de eigen klimaatdoelstellingen en -strategieën van de dochterondernemingen als uitgangspunt, maar we houden rekening met de doelstellingen van hun moedermaatschappijen als de dochteronderneming daarin wordt opgenomen.

We beoordelen de transparantie en kwaliteit van de klimaattoezeggingen en -strategieën van bedrijven. Transparantie heeft betrekking op de beschikbaarheid, volledigheid en duidelijkheid van de informatie over de klimaatverantwoordelijkheid van bedrijven. Deze informatie is nodig om een oordeel te kunnen vellen over de manier waarop een bedrijf omgaat met de verschillende onderdelen van de klimaatverantwoordelijkheid die zij hebben. Bij kwaliteit gaat het om hoe alomvattend, betrouwbaar en toereikend hun aanpak is. Het is mogelijk dat bedrijven en financiële instellingen transparant zijn over hun aanpak ten aanzien van hun klimaatverantwoordelijkheid, maar laag scoren op kwaliteit. We hebben de 29 bedrijven en financiële instellingen geëvalueerd op basis van de informatie die ze zelf met Milieudefensie hebben gedeeld, aangevuld met openbaar beschikbare documenten, zoals jaarlijkse duurzaamheidsverslagen. Een lage kwaliteitsbeoordeling betekent niet noodzakelijkerwijs dat het bedrijf er ook een slechte klimaatstrategie op nahoudt: dit kan ook komen doordat er slechts beperkt informatie beschikbaar is.

Hoewel we alle 29 organisaties beoordelen aan de hand van criteria op de vier hierboven beschreven gebieden, verschilt onze beoordelingsmethodologie voor bedrijven op een aantal punten van de methodologie die we gebruiken voor financiële instellingen. We bespreken onze volledige methodologie,

inclusief de verschillen in de beoordeling van bedrijven en financiële instellingen in de bijlage *Guidance and assessment criteria for good practice corporate emission reduction and net zero targets (Version 2.0; July 2022)* (Annex I). Twee belangrijke verschillen hebben betrekking op:

1 De belangrijkste emissiebronnen waarover bedrijven en financiële instellingen moeten rapporteren en waar ze hun reductie-inspanningen op moeten richten.

Terwijl we van bedrijven verwachten dat ze alle relevante emissies in hun waardeketen aanpakken (d.w.z. scope 1, scope 2 en upstream en downstream scope 3), verwachten we dat financiële instellingen hun klimaatstrategieën richten op gefinancierde emissies (d.w.z. scope 3, categorie 15). Die uitstoot is gemiddeld 700 keer groter dan de uitstoot uit de bedrijfsvoering (CDP, 2020). Terwijl bedrijven kunnen investeren in alternatieve productiemethoden, kunnen overstappen op koolstofarme hulpbronnen of energie-efficiëntie maatregelen kunnen nemen om hun uitstoot te verminderen, hebben financiële instellingen minder directe invloed op het grootste deel van de broeikasgassen die ze uitstoten. Onze evaluatie van hun emissiereductie maatregelen is gericht op hun engagement-strategie (d.w.z. het aangaan van de dialoog met bedrijven), alsmede hun beleid inzake uitsluiting en desinvestering. Door middel van een robuust engagements- en uitsluitingsbeleid kunnen financiële instellingen invloed uitoefenen op de bedrijfsactiviteiten en emissieprofielen van de ondernemingen waarin zij beleggen, hun kredietnemers en klanten.

2 De evaluatie van hoofddoelen en tussentijdse reductiedoelstellingen

We hebben de hoofddoelen en tussentijdse emissiereductiedoelstellingen van de 21 Nederlandse bedrijven beoordeeld door ze af te zetten tegen de noodzaak om de wereldwijde emissies tegen 2030 te hebben gehalveerd en ze tegen het midden van de eeuw te hebben teruggebracht tot netto nul. Waar mogelijk hebben we hun doelen ook vergeleken met benchmarks voor specifieke sectoren. Deze benchmarks geven aan welke emissiereducties specifieke industrieën moeten realiseren om de

wereldwijde opwarming te beperken tot 1,5°C. We zijn ons ervan bewust dat zulke specifieke benchmarks voor sommige (sub)sectoren maar beperkt beschikbaar en toepasbaar zijn.

We beoordelen de kwaliteit van de tussentijdse doelstellingen van financiële instellingen niet, omdat er op dit moment nog geen duidelijke wetenschappelijke benchmarks zijn die de heterogeniteit van de financiële sector weerspiegelen en rekening houden met de rol van financiële instellingen als financiers en verzekeraars van verandering.

De ontwikkeling van een alomvattend kader om te beoordelen of bedrijfsdoelstellingen voldoende in overeenstemming zijn met emissiepaden die compatibel zijn met 1,5°C-scenario's valt buiten het bestek van deze methodologie, maar vormt een belangrijk werkterrein voor de toekomst.

2

Belangrijkste bevindingen

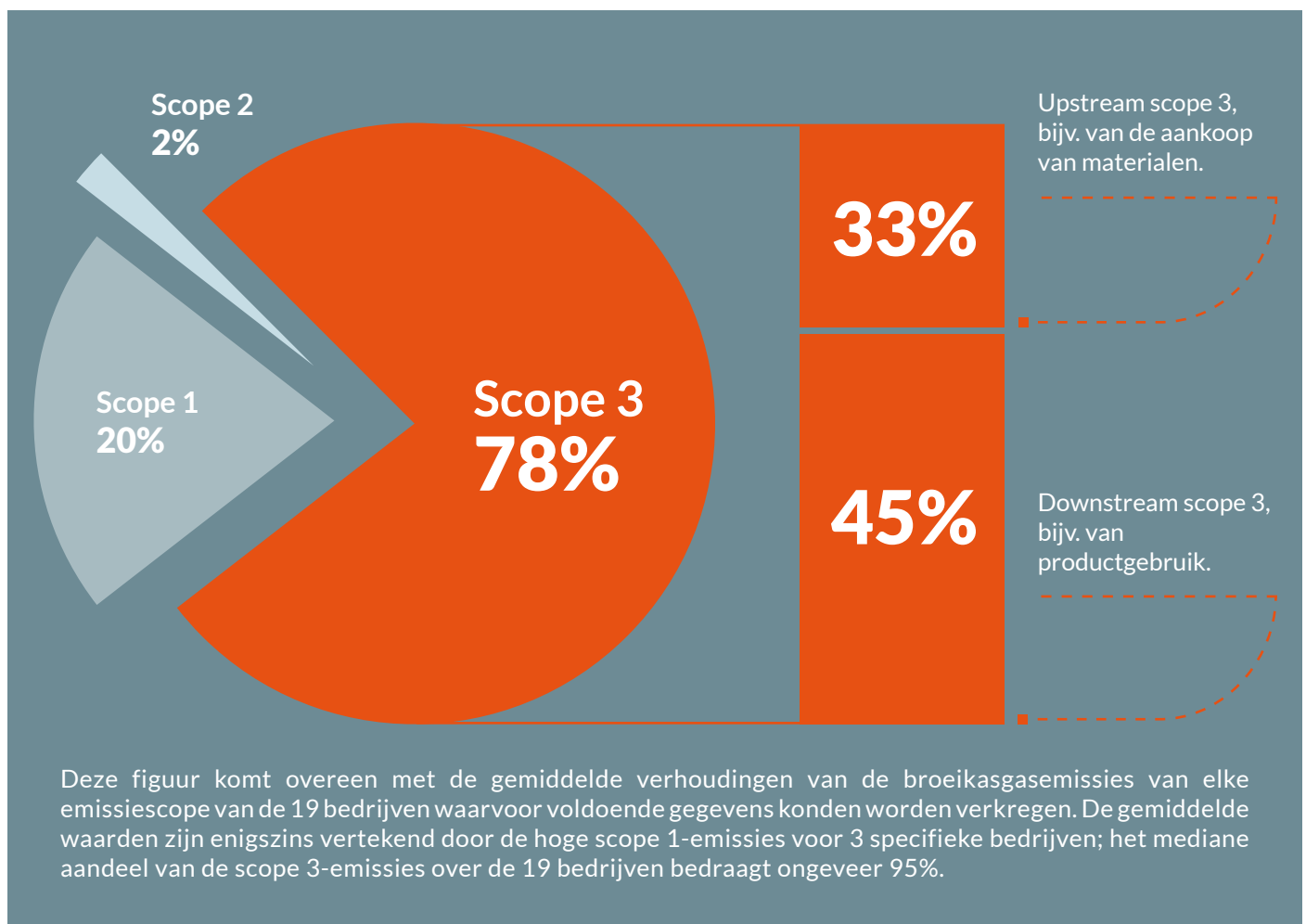
2.1 Het in kaart brengen en openbaar maken van emissies

Bedrijven

De meeste bedrijven schieten tekort als het gaat om transparantie en volledigheid in het inzichtelijk maken van hun emissies. Slechts negen van de 21 bedrijven in dit rapport geven volledige openheid over de emissies als gevolg van hun bedrijfsvoering (scope 1-emissies), slechts drie bedrijven bieden volledige transparantie over de emissies die zijn gekoppeld aan de energie die ze inkopen (scope

2-emissies), drie over de emissies stroomopwaarts in hun waardeketen en twee over de emissies stroomafwaarts (scope 3). Het gebrek aan openbaarmaking van scope 3 emissies is bijzonder zorgwekkend, aangezien die emissies doorgaans het leeuwendeel van de emissies in de waardeketen uitmaken. De door de bedrijven gerapporteerde stroomopwaartse (upstream) en stroomafwaartse (downstream) emissies in hun leveringsketen

Figuur 1A: Belang van scope 3 emissies: Percentage van de gerapporteerde broeikasgasemissies van het gemiddelde bedrijf uit elke emissiescope

vertegenwoordigen gemiddeld 78% van alle naar buiten gebrachte emissies (mediaan 95%).²

Bedrijven in de luchtvaart- en scheepvaartsector richten zich op het rapporteren van hun CO₂-emissies, maar verzuimen te rapporteren over hun bredere klimaatimpact. Emissies uit de lucht- en scheepvaart hebben een direct en indirect effect op het klimaat. Zo zorgen vliegtuigen die op grote hoogte vliegen voor condenssporen. Voor de luchtvaart zijn zulke indirecte effecten twee keer groter dan het effect van CO₂ alleen waar het gaat om de bijdrage die ze leveren aan de wereldwijde opwarming. Als ze volledig transparant willen zijn, dan is het van belang dat bedrijven ook rapporteren over hun bredere klimaatimpact of ten minste schattingen daarvan geven. Hoewel KLM en Schiphol erkennen dat non-CO₂-emissies verantwoordelijk zijn voor het grootste deel van de klimaatimpact van de luchtvaart, geven ze in hun emissieverslagen geen schattingen van hun non-CO₂-emissies. Bedrijven als Boskalis en Vitol, die een eigen vloot hebben, rapporteren niet over zwarte-koolstofemissies afkomstig van het gebruik van scheepsbrandstof.

Het is belangrijk dat bedrijven rapporteren over de indirecte emissies door productgebruik als die emissies inherent verbonden zijn met hun bedrijfsmodel. Verschillende bedrijven in dit rapport maken deel uit van de toeleveringsketen van fossiele brandstoffen,

maar maken niet alle emissies die gerelateerd zijn aan het gebruik van hun producten (scope 3) openbaar. Boskalis ontwikkelt infrastructuur voor de exploratie en het transport van fossiele brandstoffen, Vitol koopt en verkoopt fossiele brandstoffen op de groothandelsmarkt en Vopak verwerkt en slaat onder meer fossiele brandstoffen op. Geen van deze drie bedrijven rapporteert in de volle breedte over de bijbehorende emissies in de gebruiksfase, wat de aandacht afleidt van de rol die zij spelen in het leveren van fossiele brandstoffen en chemicaliën aan andere partijen in de fossiele sector.

Financiële instellingen

Zeven van de acht financiële instellingen in onze beoordeling rapporteren over alle of een deel van de scope 1- en scope 2-emissies van hun deelnemingen, kredietnemers en klanten, maar geen van hen rapporteert uitgebreid over hun scope 3-emissies. Financiële instellingen benoemen dat hun deelnemingen, kredietnemers en klanten niet volledig rapporteren over deze scope 3 emissies. Het is echter belangrijk dat financiële instellingen hun invloed uitoefenen om deze data in kaart te brengen. Verschillende richtlijnen voor emissievermelding in de financiële sector vragen financiële instellingen om deze scope 3-emissies te meten of er een schatting van te maken en daarover te rapporteren.

2.2 Het stellen van doelen voor emissiereductie

Bedrijven

De doelstellingen van bedrijven voor 2030 schieten tekort om het ambitieniveau te halen dat nodig is om de meest schadelijke effecten van klimaatverandering te voorkomen, zoals afgesproken onder het Akkoord van Parijs.

In het recent verschenen zesde evaluatierapport van het IPCC wordt nogmaals benadrukt dat de wereldwijde CO₂-uitstoot tussen 2019 en 2030 met 48% moet dalen, willen we een redelijke kans houden om de wereldwijde opwarming tot 1,5°C te beperken. Toch weerspiegelen de tussentijdse doelstellingen van de meeste van de 21 beoordeelde Nederlandse bedrijven dit

² 13 van de 21 bedrijven hebben hun hoofdkantoor in Nederland, terwijl de andere acht dochterondernemingen zijn van bedrijven die hun hoofdkantoor in andere landen hebben. Aangezien de emissie-informatie van dochterondernemingen onvolledig was, berekenden wij het relatieve belang van scope 3-emissies aan de hand van de emissie-informatie van hun holdingmaatschappijen.

gevoel van urgentie niet. Slechts drie bedrijven hebben zich ertoe verbonden de uitstoot in hun waardeketen te halveren (AkzoNobel, BAM Groep en Stellantis). Dit wordt met name relevant in de context van de baanbrekende uitspraak van de Haagse rechtbank van 2021 waarin Royal Dutch Shell wordt opgedragen zijn CO₂-emissies in alle emissiescopes tegen 2030 met netto 45% te verminderen ten opzichte van het ijkpunt van 2019.

Hoewel 19 van de 21 bedrijven een bepaalde tussentijdse reductiedoelstelling voor 2030 hebben, blijkt uit onze analyse dat de gemiddelde emissiereductie in 2030 uitkomt op 19% (mediaan 10%), ten opzichte van alle emissies in de waardeketen. Dat is exclusief de zes bedrijven waarvan we de uitstootreductiedoelstellingen niet konden kwantificeren. We onderscheiden vier ondernemingen met tussentijdse doelstellingen waarvan de kwaliteit als matig wordt beoordeeld (AkzoNobel, BAM Groep, Stellantis en Tata Steel Nederland). Deze bedrijven doen het matig als het gaat om het afstemmen van hun doelstellingen op de emissiereducties die wereldwijd nodig zijn om het 1,5°C-scenario binnen bereik te houden. De kwaliteit van de tussentijdse doelstellingen van alle andere bedrijven beoordelen we als 'laag' (vijftien van de 21), tenzij het niet mogelijk was om tot een sluitende evaluatie te komen (twee van de 21).

De meeste van de 21 bedrijven komen met doelstellingen die op verschillende manieren 'netto nul'-emissies of klimaatneutraliteit beloven, maar de meeste van deze toezeggingen blijven zeer ambigu en mogelijk misleidend. Twintig van de 21 bedrijven in de reële economie noemen 'netto nul' of soortgelijke termen als hun lange-termijndoelstelling, maar voor slechts twee van die bedrijven betekent dit een verregaande vermindering van hun uitstoot. Alleen Stellantis en DSM stellen expliciet dat hun 'netto nul'-doelstellingen moeten worden geïnterpreteerd als een toezegging om hun emissies in de volledige waardeketen met ten minste 90% te verminderen. Schiphol zegt toe zijn uitstoot met tenminste 90% terug te brengen, maar het is onduidelijk of die toezegging geldt voor zowel de binnenkomende als de uitgaande vluchten. Voor acht andere

bedrijven geldt dat hun netto-nul'-beloftes slechts gelden voor het koolstofarm maken van bepaalde emissiebronnen, die minder dan 40% uitmaken van alle emissies in hun waardeketen. Negen bedrijven communiceren niet duidelijk in hoeverre ze van plan zijn hun 'netto-nul'-doelstellingen te bereiken door middel van emissiereducties binnen de eigen waardeketen in plaats van compensatie. Aangezien vrijwel alle bedrijven deze 'netto nul'-doelstellingen breed uitmeten in hun externe communicatie, kan het zijn dat consumenten, aandeelhouders en regelgevers worden misleid over de mate waarin die bedrijven zich daadwerkelijk hebben verplicht tot verregaande decarbonisatietrajecten.

Table 4A: Kwaliteitsbeoordeling van juni 2022 voor de tussentijdse doelen voor 2030

Die 21 bedrijven in Nederland zichzelf hebben gesteld, waaronder dertien bedrijven met hun hoofdkantoor in Nederland en acht Nederlandse dochterondernemingen. De bedrijven worden binnen elke categorie in alfabetische volgorde genoemd.

	Emissiereducties in 2030 ten opzichte van het emissieniveau van 2019 in de hele waardeketen	Mondiale benchmarks voor 2030	Sectorale benchmarks voor 2030	Andere doelstellingen voor de komende 5 jaar	In overeenstemming met de lange-termijnvisie
Hoge kwaliteit					
Geen enkel bedrijf kon het predicaat 'hoge kwaliteit' worden toegekend.					
Redelijke kwaliteit					
AkzoNobel	<46% reductie		Geen sectorale benchmarks beschikbaar		
BAM Group	<49% reductie (schatting)		?		
Stellantis	50% reductie (ten opzichte van 2021)				
Tata Steel Netherlands (Nederlandse dochter)	Niet te kwantificeren voor de hele waardeketen				
Lage kwaliteit					
Boskalis	Geen doelstellingen aangegeven	<i>Dit bedrijf negeert de dringende noodzaak van onmiddellijke en verantwoorde klimaatactie om de opwarming van de aarde te beperken tot minder dan 1,5°C</i>			
bp Netherlands (Nederlandse dochter)	Niet te kwantificeren				
Dow Benelux (Nederlandse dochter)	Niet te kwantificeren voor de Nederlandse dochter, 4% reductie voor het moederbedrijf		Geen sectorale benchmarks beschikbaar		
DSM	4% reductie		Geen sectorale benchmarks beschikbaar		
ExxonMobil Benelux (Nederlandse dochter)	Niet te kwantificeren voor de hele waardeketen				
KLM	~10% reductie (schatting)				
LyondellBasell Industries	8% reductie (ten opzichte van 2020)		Geen sectorale benchmarks beschikbaar		
RWE Generation NL & RWE Renewables Benelux (Nederlandse dochter)	Niet te kwantificeren voor de hele waardeketen				
Schiphol Group	5-10% reductie (schatting)				
Unilever Nederland (Nederlandse dochter)	Niet te kwantificeren voor de Nederlandse dochter, ~4% reductie voor het moederbedrijf		Geen sectorale benchmarks beschikbaar		
Uniper Benelux (Nederlandse dochter)	Niet te kwantificeren				
Vion Food Group	Niet te kwantificeren		?		
Vitol	Niet te kwantificeren	<i>Dit bedrijf negeert de dringende noodzaak van onmiddellijke en verantwoorde klimaatactie om de opwarming van de aarde te beperken tot minder dan 1,5°C</i>			
Vopak	<1% reductie (schatting)		Geen sectorale benchmarks beschikbaar		
Yara Netherlands (Nederlandse dochter)	~2-9% reductie (schatting, vergeleken met een basislijn voor 2020)		Geen sectorale benchmarks beschikbaar		
Onduidelijke kwaliteit					
Ahold Delhaize	~22% reductie (schatting)		Geen sectorale benchmarks beschikbaar		
FrieslandCampina	~25% reductie (schatting)		?		

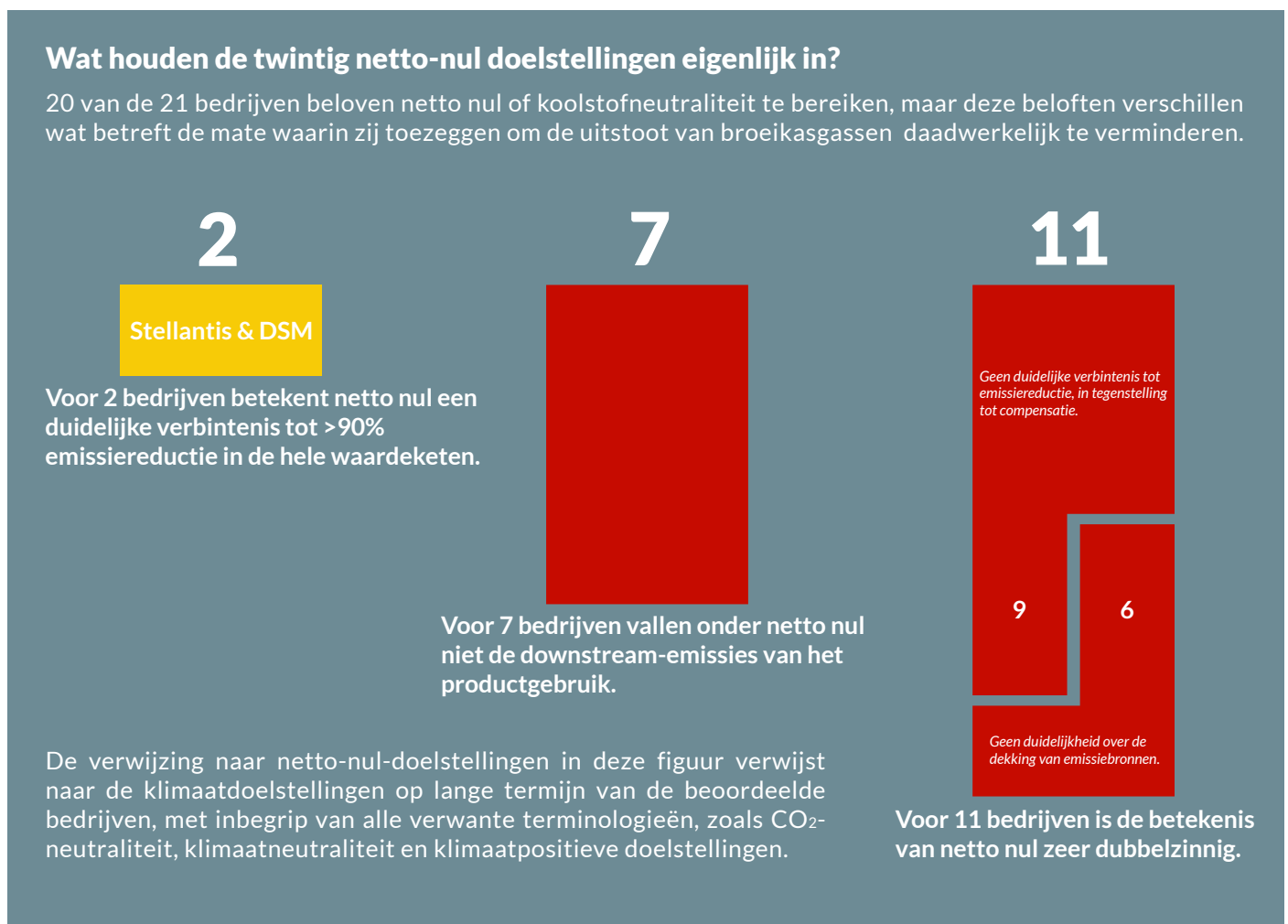
Voldoet aan de criteria Voldoet deels aan de criteria Voldoet niet aan de criteria Onduidelijk of het bedrijf wel of niet aan de criteria voldoet

Zie punt 2.3 van de methodologie waarnaar in bijlage I wordt verwezen voor de volledige beoordelingscriteria.

'Netto-nul'-doelstellingen die belangrijke emissiebronnen niet meenemen, bevatten een risico op 'greenwashing' van vervuilende industrieën. Van de twintig bedrijven die 'netto nul' beloven, sluiten zeven daarvan downstream-emissies als gevolg van het eindgebruik van hun producten uit van deze toezeggingen. Zes andere bedrijven maken niet helder welke emissiebronnen binnen hun netto-nul doelstelling vallen. Meerdere bedrijven produceren producten die van nature zeer emissie-intensief zijn – zoals olie, gas, vlees en synthetische stikstofhoudende meststoffen. Het is de vraag of de productie en consumptie van die producten überhaupt in lijn kan worden gebracht met de doelstellingen van het Akkoord van Parijs. Toezeggingen om slechts de productie van deze producten koolstofarm te maken, kunnen consumenten, aandeelhouders en beleidsmakers een verkeerd beeld geven van

de mate waarin een bepaalde industrie daadwerkelijk haar emissies verregaand kan verminderen. In het ergste geval krijgen consumenten en investeerders de valse indruk dat producten of diensten in overeenstemming zijn met de doelen van Parijsakkoord en verhogen ze de investeringen of consumpties van deze producten of diensten. Het opnemen van scope 3-emissies in de doelstellingen van bedrijven is belangrijk, vooral in het geval dat de vooruitzichten voor het koolstofvrij maken van scope 3-emissies beperkt zijn. Dit kan een duidelijk signaal zijn voor de sector om over te stappen op bedrijfsmodellen, producten en diensten die in lijn zijn met de doelstellingen van het Parijs-akkoord. Het zou tevens het risico verminderen dat waarnemers worden misleid over de duurzaamheidsvooruitzichten van specifieke koolstof-intensieve producten en industrieën.

Figuur 2A: De kwaliteit van netto-nul-doelen van bedrijven: Overzicht van wat de verschillende bedrijven bedoelen met hun 'netto-nul' doelstellingen, m.b.t. reikwijdte en emissiereductietoezeggingen.

Financiële instellingen

De financiële instellingen in dit rapport komen met zeer uiteenlopende en vaak slecht-gedefinieerde doelstellingen, wat het lastig maakt om ze te beoordelen en te vergelijken. Zeven van de geanalyseerde instellingen hebben toegezegd dat ze hun portefeuilles zullen afstemmen op een temperatuurdoelstelling van 1,5°C of deze richting 2050 zullen reduceren tot 'netto nul', CO₂- of klimaatneutraliteit. Atradius hanteert intussen geen enkele klimaatdoelstelling voor de eigen portfolio. De financiële instellingen geven geen nadere specificatie van wat 'netto-nul' of 'klimaatneutrale' portfolio-emissies betekenen voor hun bedrijfsstrategieën, welke rest-emissies naar verwachting zullen overblijven, noch hoe eventuele rest-emissies zullen worden gesaldeerd. Alleen PFZW geeft aan van plan te zijn de resterende portfolio-emissies te compenseren met extra investeringen in negatieve emissies, maar geeft daarover geen verdere informatie. Compensatie voor resterende portfolio-emissies is een discutabele aanpak; financiële instellingen zouden er beter aan doen om hun rol als

financiers en verzekeraars van transformaties te erkennen en zich proactief op te stellen ten aanzien van gunstige veranderingen in sectoren waarin broeikasgasreductie moeilijk is en zulke ontwikkelingen te stimuleren. Ze moeten tot desinvestering overgaan als engagement geen vruchten afwerpt of als wederpartijen weigeren de nodige klimaatmaatregelen te nemen.

Grote gediversifieerde financiële instellingen dienen te beschikken over duidelijke reductiedoelstellingen en -strategieën die in overeenstemming zijn met wereldwijde emissiereductietrajecten, ondanks het indirecte karakter van het verband tussen financiële markten en economische beslissingen in de echte wereld. Vijf financiële instellingen presenteren alleen kwalitatieve of op intensiteit gebaseerde tussentijdse doelstellingen, die nog steeds kunnen leiden tot een algehele groei van de emissies. Twee instellingen (ABP en NN Groep) stellen absolute reductiedoelstellingen voor delen van hun portefeuille voor de periode tot 2030. Atradius is de enige financiële instelling in dit rapport die zich niet aan enige reductiedoelstelling voor de korte of lange termijn verbindt.

2.3 Maatregelen voor uitstootvermindering

Bedrijven

Geen van de 21 bedrijven heeft emissiereductieplannen gepubliceerd die in lijn zijn met opwarming van maximaal 1,5°C. We konden de integriteit van de reductieplannen van slechts drie bedrijven (DSM, Stellantis en Tata Steel Nederland) de kwalificatie 'matig' meegeven; de plannen van dertien andere bedrijven kregen het predicaat 'laag'. De kwaliteit van de plannen van de overige vijf bedrijven konden we vanwege een gebrek aan informatie niet beoordelen. Over het algemeen zijn de reductieplannen van bedrijven oppervlakkig en gericht op slechts enkele emissiebronnen. Sommige bedrijven ondernemen hun eigen reductie-inspanningen

door te blijven lobbyen voor de uitbreiding van koolstof-intensieve infrastructuur. Bedrijven zouden hun leiderschap op het gebied van klimaat kunnen tonen door bewezen effectieve maatregelen ter vermindering van broeikasgassen over te nemen; door te investeren in nieuwe koolstofvrije technologieën en deze verder op te schalen; en door alle koolstof-intensieve infrastructuur en producten uit te faseren.

Veel bedrijven maken het halen van hun klimaatdoelstellingen afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende hernieuwbare energie en groene waterstof. De duurzame

energiecapaciteit die op dit moment in Nederland voorhanden is, is onvoldoende om de energie op te wekken die de 21 bedrijven uit ons assessment nodig hebben om hun klimaatdoelstellingen te halen. Slechts enige bedrijven wekken zelf hernieuwbare energie op of sluiten een zogenoemd *Power Purchase Agreement (PPA's)* af (zie de *Glossary*). De Schiphol Group wekt op haar terreinen een aanzienlijke hoeveelheid hernieuwbare energie op en koop de rest via PPA's in bij Nederlandse windparken. De meeste bedrijven kopen echter hernieuwbare-energiecertificaten (*Renewable Energy Certificates of RECs*), die over het algemeen niet leiden tot extra opwekking van duurzame energie.

Bedrijven moeten proactief aan de slag gaan om hun eigen energieverbruik tot een minimum te beperken en extra capaciteit voor hernieuwbare energie op te bouwen om ervoor te zorgen dat aan hun vraag kan worden voldaan.

Financiële instellingen

Het beleid van alle acht financiële instellingen om geen financiering te vertrekken aan bepaalde activiteiten met een hoge uitstoot schiet tekort. De meeste financiële instellingen sluiten de winning van steenkool uit, en een aantal van hen weert ook diverse vormen van niet-conventionele olie- en gasproductie. ING en ABN Amro zijn de enige financiële instellingen die alle directe financiering voor upstream-exploratie en winning van fossiele brandstoffen uitsluiten. Ze verschaffen echter nog wel werkkapitaal aan bedrijven die in deze sectoren actief zijn: dit blijft een grote maas in hun beleid. Financiële instellingen moeten zorgvuldig nagaan wat de klimaatplannen zijn van de bedrijven die zij financieren. Alleen zo kunnen financiële instellingen zich ervan verzekeren dat zij geen uitgesloten activiteiten bekostigen. Geen van de beoordeelde financiële instellingen sluit waardeketens voor fossiele brandstoffen volledig uit en de meeste van hen blijven financiële diensten verlenen voor schadelijke activiteiten in de landgebruik- of landbouwsector, met inbegrip van de industriële veeteelt. Sommige financiële instellingen passen hun uitsluitingscriteria of -beleid inconsistent toe in de diverse financiële diensten die zij leveren, en de meeste passen

alleen criteria toe bij projectfinanciering of hanteren weinig ambitieuze omzetsdrempels.

Geen van de acht financiële instellingen in dit rapport hanteert een engagementsbeleid met uitgebreide thematische dekking. Alle financiële instellingen, met uitzondering van Atradius, rapporteren over directe en indirecte inspanningen op het gebied van engagement. Het blijft echter grotendeels onduidelijk welke stappen zij zullen nemen wanneer hun deelnemingen en klanten niet aan hun eisen voldoen. Een sanctie zou kunnen zijn dat een relatie wordt beëindigd wanneer deelnemingen en klanten eisen niet naleven. Met uitzondering van NN Groep heeft geen van de financiële instellingen een engagementsbeleid met een duidelijke thematische focus op de meest schadelijke sectoren. ING heeft een relatief gedetailleerd raamwerk voor milieu- en sociale risico's dat hun engagementsaanpak schetst voor een aantal thema's, waaronder enkele klimaatoverwegingen, maar dit raamwerk bevat mogelijke mazen en dekt niet alle thema's.

Figuur 3A: Sectorale dekking, aard, reikwijdte en definitie van het uitsluitingsbeleid dat wordt gevoerd door acht Nederlandse financiële instellingen

Dekking ■ Volledig ■ Gedeeltelijk ■ Sector niet gedekt

Exclusion type **PF** Uitsluiting: projectfinanciering (projectfinanciering houdt in dat de financiële instelling niet rechtstreeks een schadelijke activiteit financiert, maar dat het financiële dienstverlening aan bedrijven die betrokken zijn bij schadelijke activiteiten niet op voorhand uitsluit).

VU Volledige uitsluiting (volledige uitsluiting houdt in dat de financiële instellingen geen financiële diensten verlenen aan bedrijven die betrokken zijn bij schadelijke activiteiten (waarbij er drempelwaarden voor blootstelling gelden die kunnen verschillen van bedrijf tot bedrijf en van sector tot sector).)

* Desinvestingsbesluit, geen algemeen beleid tot uitsluiting

** Een lijst met uitgesloten derde partijen heeft voorrang boven de uitsluitingscriteria, die daarom mogelijk niet toegepast worden

2.4 Compensatie en klimaatbijdragen

Acht bedrijven en vier financiële instellingen gebruiken zeer omstreden CO₂-compensatiekredieten om neutralisatie van hun uitstoot of een deel daarvan te claimen. ING koopt dergelijke kredieten, maar heeft onlangs zijn claim in verband met de aankoop daarvan aangepast van 'neutraliteit' naar 'compensatie'. Al deze bedrijven rekenen op op de natuur gebaseerde oplossingen, zoals bebossing, of projecten die waarschijnlijk niet zullen leiden tot echte additionele permanente emissiereducties. De Schiphol Groep en Rabobank, bijvoorbeeld, kopen compensatiekredieten van projecten die biogasproductie op Nederlandse boerderijen ondersteunen. Zulke projecten zijn echter niet additioneel in het kader van het Parijs-akkoord, dat alle landen verplicht om ambitieuze emissiereductiedoelstellingen vast te stellen en regelmatig te verbeteren. De vermindering van methaanemissies door de landbouw en de toename van de productie van hernieuwbare elektriciteit maken deel uit van de lopende reductie-inspanningen van de Nederlandse overheid en kunnen daarom niet als additioneel worden beschouwd.

Hoewel bosbouw en andere vormen van CO₂-opslag financiële steun nodig hebben, is CO₂-opslag over het algemeen niet geschikt voor het maken van neutraliteitsclaims. Het potentieel voor biologische CO₂-opslag is beperkt en bovendien nodig om de wereldwijde emissies terug te brengen tot netto nul, en vervolgens naar 'netto negatief'. Dit beperkte potentieel moet als een publiek goed worden beschouwd en mag niet door individuele bedrijven worden opgeëist om zogenaamd hun voetafdruk te neutraliseren, in plaats van daadwerkelijke uitstoot te verminderen. Verder is het zeer waarschijnlijk dat koolstof die is vastgelegd in de bodem of bomen binnen enkele decennia tot eeuwen weer vrijkomt, wat de impact van het vastleggen ervan onmiddellijk teniet zou doen (zie Annex I).

Slechts één van de 21 bedrijven in de reële economie – Tata Steel Nederland – geeft aan dat het geen compensatie zal gebruiken om zijn langetermijndoelstelling te realiseren, maar dit hoofddoel omvat alleen scope 1 en 2 emissies. Negen bedrijven geven aan dat ze rekenen op CO₂-compensatiekredieten en nog eens elf bedrijven geven onduidelijke of überhaupt geen informatie in hoeverre ze gebruik zullen maken van CO₂-compensatiekredieten.

Hoewel omstreden compensatie-praktijken de plannen van de meeste bedrijven ondergraven, lijkt de meer constructieve aanpak, waarbij klimaatbijdragen worden geleverd zonder neutralisatieclaims, terrein te winnen. We hebben slechts vier bedrijven en financiële instellingen geïdentificeerd die een klimaatbijdrage buiten hun waardeketen leveren of van plan zijn dat te doen zonder te claimen dat zo'n bijdrage eigen emissies verlaagt. DSM overweegt emissiereducties buiten de waardeketen te ondersteunen zonder neutralisatie van emissies te claimen, maar volledige details over het financieringsvolume en de ondersteunde projecten zijn tot op dit moment niet bekendgemaakt. BAM Groep heeft in 2019 150.000 bomen geplant zonder te claimen dat dit tot een reductie van de eigen emissievoetafdruk heeft geleid, maar het is niet duidelijk of het bedrijf in 2020 en 2021 vergelijkbare bijdragen heeft geleverd. Stellantis heeft ook bomen geplant, maar verdere details zijn niet beschikbaar. NN Groep draagt bij aan verschillende milieu-initiatieven en is voornemens om tegen 2023 1% van het eigen bedrijfsresultaat te schenken aan gemeenschappen. Niet al deze bijdragen zijn relevant voor het klimaat.

**NewClimate - Institute for
Climate Policy and Global
Sustainability gGmbH**

Waidmarkt 11a

50676 Köln

Deutschland

Phone: +49 221 999 83 300

Email: info@newclimate.org

Website: www.newclimate.org

**NEW
CLIMATE**
INSTITUTE

